

Sayı : E-32661919-610-63
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

12.06/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 25/04/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1617845 sayılı yazınız.
b) 20/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1630082 sayılı yazınız.
c) 21/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1630684 sayılı yazınız.
ç) 26/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1634428 sayılı yazınız.
d) 28/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1636504 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d)'de kayıtlı yazıyla iletilen Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun 7/27022, İzmir Milletvekili Yüksel TAŞKIN'ın 7/28043, Aydın Milletvekili Hüseyin YILDIZ'ın 7/28138, Tekirdağ Milletvekili Cem AVŞAR'ın 7/28140, Çanakkale Milletvekili Rıdvan UZ'un 7/28142 ve 7/28143, Kocaeli Milletvekili Nail ÇİLER'in 7/28148, Ankara Milletvekili Murat EMİR'in 7/28347, Adana Milletvekili Bilal BİLİCİ'nin 7/28348 ile Ordu Milletvekili Mustafa ADIGÜZEL'in 7/28457 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (49 Sayfa)

7/27022 GK 147
7/28043 GK 162
7/28138 GK 162
7/28140 GK 162

7/28142 - 28143 GK 162
7/28148 GK 162
7/28347 - 28348
7/28457

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ CEM AVŞAR'IN 7/28140 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımız Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde görevli Psikososyal Destek Ekipleri tarafından etkilenme düzeyi dikkate alınarak ilk aşamada psikolojik ilk yardım (PİY) desteği sağlanmıştır. Psikolojik ilk yardım (PİY) ile travmaya maruz kalanlarda ortaya çıkan başlangıçtaki stresi azaltmak, uzun vadeli uyumu ve başa çıkmayı artırmak, hem bireysel hem de toplumsal açıdan koruyucu ve önleyici ruh sağlığı alanında destek çalışmaları yapılmıştır.

Psikolojik sağlamlık “travmatik yaşam olayları karşısında bireylerin yasadıkları riskli sürece sağlıklı bir şekilde uyum gösterebilmelerini ve etkin bir şekilde toparlanmalarını” ifade etmektedir. Bu noktada, psikolojik travmanın olası etkilerini azaltan ya da ortadan kaldıran temel unsur ise bireylerin sahip oldukları koruyucu faktörlerdir. Bu faktörler, bireylere özgü kişisel özellikler ya da olası riskler karşısında bireyin psikolojik sağlamlığını artıracak kaynakları (aile, okul, toplum) içermektedir. Travmatik yaşam olayları sonrasında psikolojik sağlamlığımızı korumak amacıyla hazırlanan “Travmatik Yaşam Olayları Sonrasında Ailede Psikolojik Sağlamlık” ile “Travmatik Yaşam Olayları Sonrasında Okulda Psikolojik Sağlamlık” ilgili bilgilendirici kitapçıklar saha çalışmalarında ailelere ve öğretmenlere yönelik bilgilendirmede kullanılmaktadır. Ailelerle yapılan bilgilendirme aracılığı ile dolaylı yoldan öğrencilere destek sunulmaktadır.

“Zorlayıcı Yaşam Olayları Sonrası Öğretmen Psikoeğitim Programı” öğretmenlerin travmatik bir yaşam sonrası tepkilerini normalleştirmek ve zorlayıcı yaşantıların etkileri konusunda baş etme becerilerini güçlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. 3 oturum olarak hazırlanan programda temalar “Stres Tepkilerinin Farkındalığı, Olumlu Başa Çıkma ve Geleceğe Yönelik İyimserlik” olmak üzere üç temel düzeyi kapsayacak şekilde oluşturulmuştur ve zorlayıcı yaşantıların etkileri konusunda baş etme becerilerini güçlendirmek amacıyla çalışmalar yapılmıştır. Öğretmenlerimizin ruh sağlığını güçlendirerek öğrencilerimize dolaylı yoldan destek sunulması amaçlanmıştır.

Ailelerimiz için normalleşme süreçlerine destek sunmak ve psikolojik esenliklerini güçlendirmek amacıyla “Veli Psikoeğitim Programı” hazırlanmıştır. Veli Psikoeğitim Programı travmatik olaylar sonrasında velilerin tepkilerini normalleştirmek ve zorlayıcı yaşantıların etkileri konusunda baş etme becerilerini güçlendirmek amaçlanmıştır. Programın temaları “Stres Tepkilerinin Farkındalığı, Olumlu Başa Çıkma ve Geleceğe Yönelik İyimserlik” olmak üzere üç temel düzeyi kapsayacak şekilde oluşturulmuştur. Bu program yoluyla, travmanın psikolojik ve sosyal etkisini değerlendirerek velilerimizin stres belirtilerini azaltmayı ve psikolojik dayanıklılıklarını arttırmayı, desteğin sürekliliğini sağlamak ve ani veya uzun vadeli ruh sağlığı sorunlarını önlemek hedeflenmektedir. Ailelerle yapılan çalışmalarda bu programlardan yararlanılmaktadır. Velilerimizin ruh sağlığını güçlendirerek öğrencilerimize dolaylı yoldan destek sunulması amaçlanmaktadır.

Öğrencilere travma sonrası sunulan psikososyal destek ile; travmanın psikolojik ve sosyal etkisini değerlendirerek öğrencilerin stres belirtilerini azaltmayı ve psikolojik esenliklerini arttırmayı, desteğin sürekliliğini sağlamak ve ruh sağlığı sorunlarını önlemek hedeflenmektedir. Bu amaçla hazırlanan “Öğrenci Psikoeğitim Programları” öğrencilerle yapılan çalışmalarda kullanılmaktadır.

Ayrıca bu program aracılığıyla yoğun stres tepkileri gösteren öğrencilerin tespit edilerek Travma Sonrası Müdahale Programından yararlanmalarını ve gerekli görülmesi halinde ileri düzey ruh sağlığı hizmeti sunan birimlere sevkini sağlamak amaçlanmaktadır.

Bakanlığımıza bağlı resmî eğitim kurumlarında *rehberlik* alanında 44.068 öğretmen görev yapmaktadır.

Öğretim programlarımızda öğrencilerimize kazandırılması hedeflenen çeşitli beceri ve yetkinliklerin yanında bulunduğumuz coğrafya itibari ile öğrencilerimizin sahip olmaları gereken temel bilgi, beceri ve farkındalık düzeylerini artırmaya yönelik muhteviyatın oluşturulması üzerinde de titizlikle durulmaktadır. Dolayısı ile ülkemizin bir deprem coğrafyasında bulunuyor olması gerçeğinden hareketle çeşitli kademelerde uygulanmakta olan öğretim programlarımızda Türkiye'nin jeolojik yapısı, doğal afetler, acil durumlarda güvenlik ve iletişim, doğal afetlere hazırlıklı olmak, doğal afetlerin sosyolojik etkileri vb. konuları yer almaktadır.

Öte yandan Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı ve UNICEF ortaklığında 5 Mart 2024 tarihinde başlamış ve 3 yıl sürmesi planlanan "Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları ve Eğitimi Projesi" yürütülmektedir.

Ortaöğretim Genel Müdürlüğünce hazırlanan 9, Temel Eğitim Genel Müdürlüğünce hazırlanan 10 ve Din Öğretimi Genel Müdürlüğünce hazırlanan 7 derse ait öğretim programının yer aldığı Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde "Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları" kapsamında kazanım, içerik ve öğrenme çıktıları yer almaktadır.

Uygulanmakta olan İlköğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesi'nde öğrencilerin haftada iki ders saati olarak seçebilecekleri *afet bilinci* seçmeli dersi mevcuttur. *Afet bilinci* dersi ile öğrencilerimizin doğru ve güvenilir bilgiye ulaşma yollarını bilen bireyler olarak eleştirel düşünme becerisine sahip olmaları, bilimsel düşünmeyi temel alarak bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretmede bilimsel ahlakı gözetmeleri, afetlerde yaşam becerilerini kullanmaları, ilk yardım ve önemi konusunda bilgi sahibi olmaları, afetlerin Türkiye'deki etkileri konusunda bilgi sahibi olmaları, afetlerin bireye, topluma ve ekonomiye vermiş olduğu zararı kavramaları, afetlerin olası sonuçlarını tahmin etme becerilerini etkin bir şekilde kullanmaları, araştırma yapma ve bilgiyi kullanma becerilerini geliştirmeleri, güncel, bilimsel ve teknolojik yeniliklere yönelik farkındalık geliştirmeleri, yakın çevresinde meydana gelen olaylara ilişkin merak, tutum ve ilgi geliştirmeleri güvenliğin önemini fark etmeleri, tatbikatlarla afet esnasında güvenli davranış geliştirmeleri, afet bilinci kültürünü edinerek insan kaynaklı afet türlerine yol açacak davranışlardan kaçınmaları, afet bilinci kültürünü edinmesi sonucunda, millî ve manevî değerlerinin insan kaynaklı afet türlerinden zarar görmesini engellemeleri, iklim değişikliğinin oluşturduğu sorunların önlenmesine ve azaltılmasına yönelik sorumluluk almaları, yaşadığı çevre ile dünyanın genel coğrafi özelliklerini tanıyarak insan ile çevre arasındaki etkileşimi açıklamaları amaçlanmaktadır.

Bununla birlikte Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nda aşağıdaki kazanımlara yer verilmiştir:

"COĞ.9.6.1. Tehlike, risk ve afet kavramlarını çözümleyebilme a) Tehlike, risk ve afet kavramlarının özelliklerini belirler. b) Tehlike, risk ve afet kavramları arasındaki ilişkileri belirler.

COĞ.9.6.2. Afetleri sınıflandırabilme

- Oluşum kaynağına göre afetleri belirler.
- Oluşum kaynağına göre afetleri ayrıştırır.
- Oluşum kaynağına göre afetleri tasnif eder.
- Oluşum kaynağına göre afetleri etiketler.

Bir olayın hangi durumda afet kabul edilebileceğine ilişkin Türkiye ve dünyada yaşanan örnek olaylar üzerinden bir tartışma yapılandırılabilir. Bu kapsamda örnek olarak Türkiye'den Kuzey Anadolu Fay Sistemi, Doğu Anadolu Fay Sistemi ve Batı Anadolu'daki fay hatları incelenebilir. Bu fay hatlarının geçtiği bölgelerin deprem tehlikesi taşıdığı, bu bölgelerde depreme dirençli olmayan yerleşim alanları kurulmasının risk oluşturduğu ve deprem yaşanması durumunda can ve mal kaybı olmasının ise afet olarak nitelendirildiği bilgisi paylaşılır."

Öte yandan Eğitim Bilişim Ağı'nda (EBA) Kütüphane Alanı-Sosyal Yaşam/Afet Bilinci başlığı altında, deprem ve doğal afetlere karşı öğretmen, öğrenci ve velileri bilinçlendirme ve farkındalığı artırma amaçlı 7 video, 2 ses kaydı ve 6 kitap-dergi içeriği yer almaktadır.

İstanbul Valiliğince konuya ilişkin olarak;

23 Nisan Silivri depremi ve artçı sarsıntıları sonrası tüm okulları öğrenci, veli ve vatandaşların kullanımına açıldığı, özellikle çocuklarda görülmesi muhtemel travmatik sorunlar ve psikolojik etkilerin tespitine yönelik okullarda okul rehberlik servisleri tarafından tarama yapıldığı ancak öğrencilerde travma sayılabilecek bir vakaya rastlanmadığı,

Öğrencilerde depreme yönelik farkındalık oluşturmak amacıyla görsel öğrenmeyi destekleyen içeriklerin yaygınlaştırıldığı, sınıf içi etkinliklerde deprem ve afet güvenliği temalı pedagojik içerikler kullanılarak konunun derslerin işlenişine dâhil edildiği, güvenli tahliye, doğru vaziyet alma (çök-kapan-tutun) gibi yaşamsal öneme sahip konuların alkış ritimleri ve oyunlaştırma teknikleriyle birleştirildiği, rehberlik servisleri öncülüğünde, öğrencilerin deprem kaynaklı kaygı düzeylerinin yükselmesini önlemeye yönelik örtük öğrenme stratejilerinin benimsendiği, bu stratejilerle öğrencilerin doğal ortamlarında güven duygularını pekiştirecek etkinlikler uygulandığı, depreme yönelik teorik bilgiler ile uygulamalı tatbikatların harmanlanarak afet bilinci oluşturma sürecinin hem bilişsel hem duyuşsal hem de psikomotor alanlarda desteklendiği,

23 Nisan Silivri depremi sonrasında il ve ilçe psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale ekipleri tarafından İstanbul'da bulunan tüm okullardaki öğrenci, öğretmen ve katılım gösteren velilere yönelik *Afet Sonrası İlk Ders* ve Bakanlığımız tarafından oluşturulan *Psikolojik Destek* programı düzenlendiği,

Travmatik yaşam olayları sonrası okulda ve ailede psikolojik sağlamlığı artırmaya yönelik yürütülen çalışmalar kapsamında el broşürü, öğrenci etkinlik sayfaları, video içerikleri ve seminerler; yapılandırılmış programlara dahil edilerek deprem sonrası müşavirlik hizmetlerinin etkinliğinin artırıldığı, sürecin takibi amacıyla okullarda incelemelerde bulunmak üzere Millî Eğitim Bakanlığı temsilcileri ile toplantılar düzenlenerek değerlendirmeler yapıldığı,

Deprem sonrası ilk ders günü olan 28 Nisan 2025 Pazartesi günü İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından yürütülen çalışmalar kapsamında ilk dersin "Afet Farkındalık Eğitimi"ne ayrıldığı, Millî Eğitim Bakanlığı Arama ve Kurtarma Birimi (İl MEB AKUB) ve İlçe MEB AKUB ekipleri ile psikolojik danışman öğretmenlerin öğrencilere eşlik ettiği,

Bununla birlikte 2025 yılında, İstanbul Proje Koordinasyon Birimi (İPKB) ve AFAD işbirliğinde 5 Şubat 2025-04 Mart 2025 tarihleri arasında 223 okulda 105 öğretmen tarafından toplam 113.132 öğrenciye afet farkındalık eğitimleri verildiği, AFAD tarafından okullarda görevli 120 öğretmene, *afet farkındalık eğitimci eğitimi* verildiği, ildeki tüm okullarda *okul afet sorumlusu* olarak bir kişinin belirlendiği, eğitimci öğretmenler tarafından, tüm okul afet sorumlularına *afet farkındalık eğitimi* verilmesi, eğitim alan bu öğretmenlerin ise okullarındaki öğretmen, öğrenci ve velilere eğitim vermesi hususunda çalışmaların devam ettiği, okul ve kurumlarda arama, kurtarma ve personel tahliye eğitimleri ve tatbikatlarının

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

devam ettiği, 39 ilçede, 30'ar kişilik İlçe MEB AKUB Ekipleri ve öğrencilerden oluşan GENÇ MEB AKUB ekipleri oluşturulduğu, aile yılı kapsamında, ilçe İSG uzmanları tarafından tüm okul aile birliği üyelerine iş sağlığı güvenliği eğitimleri, acil durum ve afet farkındalık eğitimleri verildiği, 1-7 Mart Deprem Haftası ve 13 Ekim Dünya Afet Risklerinin Azaltılması Günü ve 12 Kasım Afet Eğitimi Hazırlık Günü'nde tüm okul ve kurumlarda etkinlikler düzenlendiği,
bildirilmiştir.